Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 13 ta' Ġunju 2016
(OR. en)

9215/16

ECOFIN 457
UEM 204
SOC 321
EMPL 218
COMPET 291
ENV 337
EDUC 192
RECH 184
ENER 200
JAI 448

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Nru dok. Cion:	9132/16 ECOFIN 423 UEM 173 SOC 287 EMPL 183 COMPET 260 ENV 304 EDUC 160 RECH 152 ENER 165 JAI 410 - COM(2016) 335 final
Suġġett:	Rakkomandazzjoni għal RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-programm nazzjonali ta' riforma tal-2016 tal-Litwanja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-programm ta' stabbiltà tal-2016 tal-Litwanja

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż l-abbozz ta' Rakkomandazzjoni tal-Kunsill imsemmija hawn fuq, kif riveduta u maqbula minn diversi kumitati tal-Kunsill, abbażi tal-proposta tal-Kummissjoni COM(2016) 335 final.

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

ta'…

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma 2016 tal-Litwanja

u l-għoti ta' opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tal-Litwanja

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 121(2) u 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni tal-politika ekonomika[1], u partikolarment l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat dwar l-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

---

1 ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

Billi:

(1) Fis-26 ta' Novembru 2015, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir, li ta bidu għas-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika tal-2016. Il-prijoritajiet tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir ġew approvati mill-Kunsill Ewropew fis-17-18 ta' Marzu 2016. Fis-26 ta' Novembru 2015, abbażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[2], il-Kummissjoni adottat ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija, li fih hija ma identifikatx lil-Litwanja bħala wieħed mill-Istati Membri li fir-rigward tiegħu kellha ssir analiżi fil-fond. Fl-istess ġurnata, il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro. Dik ir-Rakkomandazzjoni ġiet approvata mill-Kunsill Ewropew fit-18-19 ta' Frar 2016 u adottata mill-Kunsill fit-8 ta' Marzu 2016[3]. Bħala pajjiż li l-munita tiegħu hija l-euro, u fid-dawl tal-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji fl-unjoni ekonomika u monetarja, il-Litwanja għandha tiżgura l-implimentazzjoni sħiħa u f'waqtha tar-Rakkomandazzjoni.

(2) Ir-rapport għal kull pajjiż għal-Litwanja ġie ppubblikat fis-26 ta' Frar 2016. Ir-rapport ivvaluta l-progress li għamlet il-Litwanja fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż adottati fl-14 ta' Lulju 2015 u l-progress tal-Litwanja lejn il-miri nazzjonali tal-Europa 2020.

(3) Fid-29 ta' April 2016, il-Litwanja ppreżentat il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2016 tagħha u l-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tagħha. Sabiex jiġu kkunsidrati l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati fl-istess żmien.

---

2 Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi (ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25).

3 ĠU C 96, 11.3.2016, p. 1.

(4) Fl-ipprogrammar tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej għall-perjodu 2014-2020 ġew indirizzati rakkomandazzjonijiet rilevanti speċifiċi għall-pajjiż. Kif kien previst fl-Artikolu 23 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[4], fejn ikun neċessarju li jingħata sostenn lill-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet rilevanti tal-Kunsill, il-Kummissjoni tista' titlob lil Stat Membru li jirrieżamina u jipproponi emendi għall-Ftehim ta' Sħubija u għall-programmi rilevanti tiegħu. Il-Kummissjoni pprovdiet aktar dettalji dwar kif tagħmel użu minn din id-dispożizzjoni f'linji gwida dwar l-applikazzjoni tal-miżuri li jorbtu l-effettività tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej ma' governanza ekonomika soda.

(5) Fil-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tagħha, il-Litwanja talbet devjazzjoni temporanja ta' 0,6% tal-PDG mill-aġġustament rikjest lejn l-objettiv ta' terminu medju fl-2017 sabiex jittieħdu f'kunsiderazzjoni r-riformi strutturali maġġuri b'impatt pożittiv fuq is-sostenibbiltà għat-tul tal-finanzi pubbliċi. Madankollu, sakemm ikun hemm ftehim finali, għad hemm inċertezza dwar il-ġabra ta' miżuri ta' riforma kif ukoll dwar l-implimentazzjoni tagħhom. Għalhekk, filwaqt li l-Litwanja għandha spazju fiskali suffiċjenti biex tibbenefika minn devjazzjoni temporanja, ma jidhirx li tissodisfa l-kriterju tal-eliġibbiltà marbut mal-implimentazzjoni tar-riforma biex tagħmel użu mill-klawżola tar-riformi strutturali. Barra minn dan, bħalissa mhux possibbli li jiġi evalwat l-impatt tar-riforma stmat mill-Gvern. Għalhekk, l-impatt ta' dawn ir-riformi għadu ma hux rifless fl-aġġustament rikjest lejn l-objettiv baġitarju ta' terminu medju għall-2017.

[4] Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali u l-Fond Marittimu u tas-Sajd Ewropew u li jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1083/2006 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 320).

(6) Bħalissa il-Litwanja qiegħda fil-parti preventiva tal-Patt ta’ Stabbiltà u Tkabbir. Fil-programm ta' stabbiltà tiegħu għall-2016, il-gvern qiegħed jippjana titjib fil-bilanċ nominali minn defiċit ta’ 0,8 % tal-PDG fl-2016 għal surplus ta’ 0,9 % tal-PDG fl-2019. Il-bilanċ strutturali (rikalkulat[5]) huwa previst li jibqa’ ogħla mill-objettiv baġitarju ta’ terminu medju — defiċit ta’ 1 % tal-PDG f’termini strutturali — fl-2016 u fiż-żmien ta’ wara. Il-pjan ta' aġġustament jinkorpora r-riforma sistemika tal-pensjoni fl-2016 iżda ma jirriflettix ir-riforma strutturali ppjanata fl-2017. Skont il-Programm ta’ Stabbiltà, il-proporzjon tad-dejn tal-gvern mal-PDG mistenni jinżel minn 39,9 % tal-PDG fl-2016 għal 35,7 % fl-2019. Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed dawn il-projezzjonijiet baġitarju huwa plawżibbli. Il-miżuri meħtieġa biex isostnu l-miri ippjanati għad-defiċit mill-2018 'l quddiem ma ġewx speċifikati b'mod suffiċjenti. Abbażi tal-previżjoni tar-rebbiegħa tal-Kummissjoni tal-2016, il-bilanċ strutturali huwa previst li jkun ta’ -1,2 % tal-PDG fl-2016, li jista’ jitqies bħala qrib l-objettiv baġitarju ta’ terminu medju, u ta’ -0,8 % tal-PDG fl-2017, ogħla mill-objettiv baġitarju ta’ terminu medju. Abbażi tal-evalwazzjoni tal-Programm ta’ Stabbiltà u meta jitqiesu l-previżjonijiet tar-rebbiegħa tal-Kummissjoni tal-2016, il-Litwanja mistennija li tkun konformi mad-dispożizzjonijiet tal-Patt ta’ Stabbiltà u Tkabbir.

(7) Tnaqqis fil-popolazzjoni fl-età tax-xogħol, ikkawżati mit-tixjiħ, ir-riżultati ta' kura fqira tas-saħħa u emigrazzjoni netta sinifikanti jistgħu jagħmlu ħsara lill-potenzjal tat-tkabbir tal-Litwanja u fl-aħħar mill-aħħar lit-triq ta’ konverġenza futura tagħha, filwaqt li titqiegħed f’riskju s-sostenibbiltà tas-sistemi tal-pensjonijiet u tal-kura fit-tul. Hu stmat li ser ikun hemm telf kumulattiv ta’ 35 % tal-popolazzjoni fl-età tax-xogħol sal-2030. Jekk din it-tendenza ma tiddawwarx din tista’ tipperikola d-disponibbiltà ta’ riżorsi adegwati ta' ħaddiema, tas-sostenibilità tat-tkabbir ekonomiku fit-tul u tas-sistemi ta’ sigurtà soċjali, partikolarment is-sistema tal-pensjoni.

[5] Il-bilanċ strutturali kif ikkalkulat mill-ġdid mill-Kummissjoni abbażi tal-informazzjoni fil-Programm ta' Stabbiltà, skont il-metodoloġija komunement miftiehma.

(8) It-tendenzi demografiċi li għaddejjin juru kemm hija kbira l-ħtieġa ta' riforma komprensiva tal-pensjonijiet fil-Litwanja li tindirizza r-riskji tas-sostenibbiltà fuq medda medja ta' żmien u r-riskji fl-adegwatezza tas-sistema tal-pensjoni attwali. Il-livell ta' faqar fost l-anzjani fil-Litwanja huwa fost l-ogħla fl-Unjoni. Madankollu, bħalissa ma hemm l-ebda mekkaniżmu ta' indiċjar tal-pensjonijiet ipprovduti pubblikament, u l-infiq fuq il-pensjonijiet tal-assigurazzjoni soċjali huwa relattivament baxx. Il-Parlament għadu ma adottax l-abbozz ta' liġi proposta mill-Gvern biex tintroduċi mekkaniżmu ta' indiċjar, biex l-età tal-irtirar tintrabat mal-bidliet fl-istennija tal-għomor wara l-2026 u biex jitjieb il-mod ta' kif tiġi ffinanzjata l-parti bażika tal-pensjoni tal-assigurazzjoni soċjali.

(9) Fil-Litwanja, ir-riżultati tal-kura medika huma fost l-agħar fl-Unjoni Ewropea. B'mod partikolari, ir-rata ta' mortalità tal-popolazzjoni bejn l-età ta' 20 u 64 sena hija l-ogħla fl-Unjoni, u dan għandu impatt importanti fuq il-forza lavorattiva potenzjali disponibbli u għall-produttività tal-ħaddiema. Id-dgħjufija fis-sistema tas-saħħa tinkludi wkoll ħafna dipendenza fuq il-kura tal-pazjenti fl-isptarijiet u kliniċi u infieq baxx fejn tidħol il-prevenzjoni u s-saħħa pubblika. Hemm il-bżonn li tiġi indirizzata x-xejra demografika negattiva.

(10) Huwa importanti li l-Litwanja ssaħħaħ l-investiment fil-kapital uman biex jingħelbu xi ftit mill-effetti negattivi tat-tnaqqis fil-popolazzjoni tagħha fl-età tax-xogħol u biex jingħata appoġġ lit-transizzjoni tal-Litwanja lejn ekonomija b'aktar valur miżjud. Minkejja li l-kisbiet edukattivi żdiedu, il-proporzjon ta' studenti b'nuqqas ta' ħiliet bażiċi hu għoli. Iridu jsiru sforzi biex jiġi żgurat l-għoti ta' tagħlim ta' kwalità għolja, ħaġa li hi kruċjali biex jiġu indirizzati riżultati batuti u nuqqasijiet fl-edukazzjoni. Barra minn dan, jeżistu nuqqasijiet fil-kwalità tat-tagħlim fl-edukazzjoni għolja u l-ħila li tinġieb 'l quddiem l-innovazzjoni. Il-livell persistentement baxx ta' parteċipazzjoni fit-tagħlim tal-adulti qed idgħajjef l-isforzi biex tittejjeb il-kwalità tal-kapital uman u biex tiżdied il-produttività. Hemm sinjali li qegħdin jitfaċċaw nuqqasijiet ta' ħiliet f'ċerti setturi tal-ekonomija. Dawn in-nuqqasijiet tas-snajja' huma mistennija jsiru aktar akuti fil-futur. Iż-żieda qawwija fil-pagi u t-tnaqqis fir-rata tat-tkabbir tal-produttività jistgħu jdgħajfu l-kompetittività tal-kosti. Għalhekk huwa importanti li titjieb ir-rilevanza għas-suq tax-xogħol tal-edukazzjoni, li jiġu ssimplifikati l-istruttura u l-finanzjament tas-sistema edukattiva, u li jiġi żviluppat it-tagħlim tul il-ħajja u jittejjbu l-immirar u l-effikaċja tal-politiki attivi dwar is-suq tax-xogħol. Il-Litwanja ħadet passi biex ittejjeb il-miżuri attivi fis-suq tax-xogħol u servizzi oħra għall-appoġġ ta' min ifittex xogħol, iżda għad hemm lok għat-titjib fl-immirar lejn gruppi speċifiċi, b'mod partikolari dawk li m'għandhomx il-ħiliet meħtieġa u dawk li ilhom qiegħda għal żmien twil. L-infiq fuq miżuri ta' politika tas-suq tax-xogħol effikaċi għadu limitat u x-xbieki ta' sikurezza soċjali fil-Litwanja huma dgħajfa. Madwar 27 % tal-popolazzjoni tal-Litwanja tinsab f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali u l-inugwaljanza fid-dħul hija fost l-ogħla fl-Unjoni. Il-Gvern jippjana li jtejjeb il-kopertura u l-adegwatezza tal-benefiċċji tal-qgħad u tal-assistenza soċjali, iżda l-leġislazzjoni rilevanti għadha ma ġietx adottata.

(11) Fil-Parlament qegħda tiġi diskussa reviżjoni komprensiva tal-Kodiċi tax-Xogħol u tal-mudell soċjali. L-intenzjoni hi li tiżdied il-flessibbiltà tar-relazzjonijiet tas-suq tax-xogħol u li tingħata aktar sigurtà, iżda l-leġislazzjoni rilevanti għad trid tiġi adottata. L-involviment tas-sħab soċjali fl-implimentazzjoni tar-riforma, u aktar djalogu soċjali intensiv huma importanti.

(12) L-investiment ikun irkuprat bil-mod sa mill-bidu nett tal-kriżi ekonomika u jiġu appoġġjati mill-Fondi Strutturali u ta' investiment tal-UE fis-snin li ġejjin. Madankollu, l-adozzjoni u l-użu ta' teknoloġija ġdida ma tkunx mifruxa fuq l-ekonomija u l-innovazzjoni huwa baxx, u dan ifixkel it-tkabbir fil-produttività. L-investiment privat fir-riċerka u l-innovazzjoni kien baxx ukoll, x'aktarx minħabba inċentivi insuffiċjenti għar-riċerka kummerċjali u l-innovazzjoni u l-kooperazzjoni pubblika-privata. It-tisħiħ tal-investiment privat jista' jtaffi r-riskji marbuta mad-dipendenza tal-investiment pubbliku tal-Litwanja fir-riċerka u l-innovazzjoni fuq il-fondi strutturali u ta' investiment tal-UE. Is-sistema tal-edukazzjoni terzjarja turi nuqqasijiet fir-riżultati ta' kwalità u ta' innovazzjoni, b'livelli limitati ta' kooperazzjoni ma' universitajiet u ċentri ta' riċerka. Is-sistema tar-riċerka u tal-innovazzjoni hija frammentata u kkaratterizzata minn sovrapożizzjonijiet u duplikazzjoni. Dan ma jħallix lil-Litwanja tilħaq il-massa kritika ta' riċerka u ta' żvilupp li hija meħtieġa sabiex jiżdied l-għarfien innovattiv. L-inċentivi għall-innovazzjoni u l-kooperazzjoni bejn il-klassi akkademika u n-negozju jeħtieġ li titqawwa, fost affarijiet oħra bl-iżvilupp tal-kapital uman u bl-investiment fih, ħaġa li tista' tqawwi l-livell tat-trasferimenti ta' teknoloġija lejn l-ekonomija reali. It-titjib tal-kapaċità limitata tal-kumpaniji Litwani li jassorbu għarfien estern u japplikawh għal finijiet kummerċjali ittejjeb il-livelli ta' innovazzjoni.

(13) Fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, il-Kummissjoni wettqet analiżi komprensiva tal-politika ekonomika tal-Litwanja u ppubblikatha fir-rapport tal-pajjiż tal-2016. Hija vvalutat ukoll il-Programm ta' Stabbiltà u l-Programm ta' Riforma Nazzjonali u s-segwitu mogħti għar-rakkomandazzjonijiet indirizzati lil-Litwanja fi snin preċedenti. Hija kkunsidrat mhux biss ir-rilevanza tagħhom għall-politika fiskali u soċjoekonomika sostenibbli fil-Litwanja imma qieset ukoll il-konformità tagħhom mar-regoli u mal-gwida tal-UE, fid-dawl tal-ħtieġa li tissaħħaħ il-governanza ekonomika kumplessiva tal-UE billi jingħata kontribut fil-livell tal-UE għal deċiżjonijiet nazzjonali futuri. Ir-rakkomandazzjonijiet skont is-Semestru Ewropew huma riflessi fir-rakkomandazzjonijiet (1) sa (3) hawn taħt.

(14) Fid-dawl ta' din il-valutazzjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà u l-opinjoni tiegħu[6] hija riflessa b'mod partikolari fir-rakkomandazzjoni (1) hawn taħt.

[6] Taħt l-Artikolu 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97.

B’DAN JIRRAKKOMANDA li l-Litwanja tieħu azzjoni fl-2016 u l-2017 biex:

1. Tiżgura li d-devjazzjoni mill-objettiv baġitarju ta’ terminu medju tkun limitata għall-provvediment marbut mar-riforma sistemika tal-pensjonijiet fl-2016 u l-2017. Titnaqqas il-piż tat-taxxa fuq dawk bi dħul baxx permezz ta' ċaqlieq tal-piż tat-taxxa għal fuq sorsi oħra li huma ta' anqas ħsara għat-tkabbir u ttejjeb il-konformità mar-regoli tat-taxxa, b'mod partikolari fil-qasam tal-VAT.

2. Issaħħaħ l-investiment fil-kapital uman u tindirizza nuqqasijiet fil-ħiliet, billi ttejjeb ir-relevanza għas-suq tax-xogħol tal-edukazzjoni, tgħolli l-livell tal-kwalità tat-tagħlim u t-tagħlim għall-adulti. Tirrinforza l-kopertura u l-effikaċja tal-politika attiva dwar is-suq tax-xogħol. Issaħħaħ ir-rwol ta' mekkaniżmu tad-djalogu soċjali. Ittejjeb il-prestazzjoni tas-sistema tas-saħħa billi ssaħħaħ il-kura tal-pazjenti barra l-isptarijiet u l-kliniċi, bil-prevenzjoni tal-mard u l-promozzjoni tas-saħħa. Ittejjeb il-kopertura u l-adegwatezza tal-benefiċċji tal-qgħad u l-assistenza soċjali.

3. Tadotta miżuri li jsaħħu l-produttività, jittejbu l-adozzjoni u l-assimilazzjoni ta’ teknoloġiji ġodda madwar l-ekonomija. Ittejjeb il-koordinazzjoni ta’ politiki tal-innovazzjoni u jitħeġġeġ l-investiment privat, inkluż fost affarijiet oħra permezz tal-iżvilupp ta' mezzi alternattivi ta' finanzjament.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President